

VEDLEGG 52: ROLLELISTEN

Jeppe på Berget	Baron Nilus	1. doktor
Nille, hans hustru	Baronens sekretær	2. doktor
Jacob Skomaker	Kammerherre/Kammertjener	Dommer
Erik Lakei	Ridefogden	1. advokat
Klokkeren	Ridefogdens kone	2. advokat
Magnus	Mons Christoffersen	Tre bevæpnede menn

VEDLEGG 53: JEPPE – EKSPOSISJONSOPPGAVEN

- Jeppe:** Nå går den sugga inn og eter frokost, og jeg stakkars mann skal gå fire mil og får verken vått eller tørt. Kan noen mann ha en sånn forbannet kone som jeg har? Jeg tror virkelig at hun er søskenbarn til faen sjøl. Folk sier vel at Jeppe drikker, men de sier ikke hvorfor Jeppe drikker. Jeg fikk aldri så mye bank i de ti årene jeg var i krigen som jeg får på en dag av denne slemme kvinnen. Hun slår meg, ridefogden driver meg til arbeid som et dyr og klokkeren gjør meg til hanrei. Skulle ikke jeg kunne drikke da? Skulle jeg da ikke bruke de midler som naturen gir oss for å drive bort sorgen? Var jeg en tosk, gikk ikke slikt inn på meg, da ville jeg ikke drikke heller; men det er en avgjort ting at jeg er en klok mann; derfor føler jeg dette mer enn andre; derfor må jeg drikke. Min nabo og gode venn Mons Christoffersen sier ofte til meg:
- Mons:** Måtte faen gå deg i ryggmargen, Jeppe! Du må klå opp den tispå, så blir kjerringen god nok.
- Jeppe:** Jeg kan ikke banke henne opp av tre årsaker. For det første, fordi jeg ikke har Corasie. For det andre, fordi den forbannede Mester Erik vanligvis henger bak sengen. Ryggen min kan ikke tenke på den uten å gråte. For det tredje, fordi jeg har, uten å rose meg selv, et eigodt gemytt, er en god kristen, som aldri søker å hevne meg, ikke engang på klokkeren, som setter horn på meg, det ene etter det andre, enda jeg gjør kirketjeneste jul, påske og pinse for ham. Og så gir han meg ikke så mye som et krus øl engang. Ikke noe gikk meg mer til hjertet enn de spydige ord han gav meg i fjor, tredje juledag, etter at jeg hadde fortalt at en vill okse, som aldri fryktet noe menneske, engang ble redd meg.
- Klokkeren:** Kan du ikke begripe det, Jeppe? Oksen så at du hadde større horn enn den selv, derfor turde den ikke stange med sin overmann.
- Jeppe:** Jeg krever dere til vitne, godtfolk! Går ikke slike ord inn i marg og ben på en ærlig mann? Jeg er dog så skikkelig at jeg aldri har ønsket livet av min kone. Tvert imot, da hun lå syk i fjor, i gulsot, ønsket jeg at hun måtte leve! Helvete er jo allerede fullt av onde kvinner, derfor kunne Lucifer kanskje sende henne tilbake igjen og så ble hun enda verre enn hun er. Men om klokkeren døde, – det ville glede meg, så vel på mine egne vegne som på andres; fordi han gjør meg bare ... (tegnspråk) ... og er ikke til nytte for menigheten. Det er en ulærd djevel; han duger ikke til å holde ringeste tone lenge nok, langt mindre støpe et ærlig voksløys. Nei da var forgjengeren hans Christoffer en annen kar. Han tok troen over fra tolv klokke i sin tid, (synger: “Viiiiiiiiiiii troooooooooo, vi alle troooooooooo på Gud”) sånn stemme hadde han. Engang bestemte jeg meg for å bryte over tvert med klokkeren, han skjelte meg ut for hanrei mens Nille hørte på.

VEDLEGG 54: NILLE – EKSPOSISJONSOPPGAVEN

- Nille:** Jeg tror neppe at det finnes så doven en slyngel i hele dette sognet som mannen min; jeg får ham ikke våken, selv om jeg trekker ham etter håret ut av sengen. I dag vet svinet at det er torvdag, og allikevel ligger han og sover så lenge.
Presten sa nylig til meg:
- Presten:** Nille, du er altfor hård mot din mann, han er og bør dog være Herre i huset.
- Nille:** Men jeg svarte ham:
Nej, min gode Sogneprest! Dersom jeg lot min mann regjere i huset ett år, så fikk hverken herskapet landskatt eller presten offer; for på det året ville han drikke opp alt som vi har. Skulle jeg la en mann bestemme i huset når han er istand til å selge buskap, kone og barn, ja seg selv, for brennevin?
- Presten:** Hvorpå jeg tidde ganske still og strøk meg over munnen.
- Nille:** Ridefogden holder med meg og sier:
- Ridefogden:** Morlille, bry deg bare ikke om hva Presten sier. Det står nok i Bibelen at du skal være din mann hørig og lydig, men derimot står det i ditt festebrev, som er nyere enn Bibelen, at du skal holde din gård ved like og svare din landskatt, hvilket du umulig kan gjøre, dersom du ikke trekker mannen din etter håret hver dag og pryler ham til arbeid.
- Nille:** Nå, jeg trakk ham ut av sengen og gikk så ut på låven for å se hvordan arbeidet gikk for seg der; da jeg kom inn igjen, satt han på stolen og sov med buksene bokstavelig talt på det ene benet, hvor på ridepiskan straks måtte av kroken, og min gode Jeppe smøres, til han blev fullkommen våken igjen. Det eneste han er redd for, er Mester Erik, det kaller jeg ridepiskan. Hei, Jeppe! Din kjøter, er du ikke kommet i klærne ennå? Har du lyst til å tale med Mester Erik enda engang? Hei, Jeppe, hei!

VEDLEGG 55: JAKOB SKOMAKER – EKSPOSISJONSOPPGAVEN

- Jacob:** Hvem pokker vil hit inn så tidlig?
- Jepp:** God morgen, Jacob Skomaker!
- Jacob:** Takk, Jepp! Du er såre tidlig på ferde i dag.
- Jepp:** La meg få for noen småpenger i brennevin, Jacob.
- Jacob:** Send over pengene.
- Jepp:** Du skal få dem i morgen, når jeg kommer tilbake.
- Jacob:** Jacob Skomaker skjenker ikke på krita. Jeg vet du saktens har noen penger til å betale med.
- Jepp:** Skam om jeg har penger Jacob, bortsett fra noen min hustru sendte med meg for å kjøpe noe for i byen.
- Jacob:** Jeg vet du kan prute ned på de varene du kjøper. Hva skal du gå til innkjøp av?
- Jepp:** Jeg skal kjøpe ett kilo grønnsåpe.
- Jacob:** Hør, kan du ikke si at du ga mer for såpa enn det koster?
- Jepp:** Jeg er så redd for at min hustru får vite det; da slår hun meg helseløs.
- Jacob:** Snakk! Hvordan skal hun få vite det? Kan du ikke sverge på at du brukte alle pengene? Du er så dum som et fe.
- Jepp:** Det er sant nok, Jacob; det kan jeg jo saktens gjøre.
- Jacob:** Send over pengene!
- Jepp:** Se så, her har du, men du må gi meg det mellomliggende igjen. (Jacob skjenker i glasset, drikker ham til)
- Jacob:** Singot, Jepp! (To krigsveteraner/fyllebrødre kommer inn. De bestiller etter hvert noe å drikke.)
- Jepp:** Du drikker som en skurk.
- Jacob:** Hør! Det er jo skikk og bruk at verten drikker gjestene til.
- Krigsveteranene:** JESS! JESS! Gin and bitter boy! Bequick!!!
- Jepp:** Skam på den som først fant på den skikken. Din skål, Jacob!
- Jacob:** (Fyller opp til krigsveteranene) Takk, Jepp! Du kommer til å drikke for den andre skillingen også; du kan få ha et glass brennevin til gode, til du kommer igjen. Jeg har, sant å si, ikke vekslepenger.

VEDLEGG 56: EKSPOSISJONSOPPGAVEN KLOKKEREN, BARONEN,
BARONENS SEKRETÆR, ERIK LAKEI, RIDEFOGDEN, KAMMERTJENEREN

Scenen er en åker utenfor landsbyen. Baron Nilus og hans folk morer seg med på skyte på blink. Erik Lakei balanserer en tom flaske på hodet. Baronens sikter inn sin armérevolver.

Baronen: Det later til å bli et fruktbart år.
Sekretæren: Ja, det er sant, Deres nåde, men det betyr at en tønne bygg ikke vil stå i mer enn femti til seksti
Baronen: Det betyr ingenting.
Sekretæren: Jeg vet ikke riktig det Deres Nåde.
Baronen: Bøndene klager alltid og helst mest i gode tider.
Sekretæren: Ja, de vil ha såkorn enten året er fruktbart eller ikke.
Kammertjeneren: Og jo mer de har, desto mer drikker de, og jo mindre arbeider de!
Sekretæren: I nabolaget bor en kromann, som heter Jacob Skomaker. Han hjelper dyktig til med å gjøre bonden fattig.
Jacob Skomaker: Det sies at jeg har salt i ølet for at man skal tørste jo mer man drikker.
Baronen: Den fyren skjønner seg på pengepolitikk. Stå rolig Erik.

Ridefogden: Morlille, bry deg bare ikke om hva Presten sier. Det står nok i Bibelen at du skal være din mann hørig og lydig, men derimot står det i ditt festebrev, som er nyere enn Bibelen, at du skal holde din gård ved like og svare din landskatt, hvilket du umulig kan gjøre, dersom du ikke trekker mannen din etter håret hver dag og pryler ham til arbeid.

Klokkeren: Kan du ikke begripe det, Jeppe? Oksen så at du hadde større horn enn den selv, derfor turde den ikke stange med sin overmann.
Du bist ein hanrei; Jeppe, Tu es un coccu, Jeppe, You are a cuckold ...
Sei cornutu ... etc. ...

Ved landsbyens pissoar

Baronen: Men hva er det? Han er jo død. Man hører ikke om annet enn ulykke. Gå bort og se hva det er.
Ridefogden: Det er Jeppe Nielsen.
Erik Lakei: Også kalt Jeppe på Berget. Det er han med den forferdelige konen. Jeppe! Nei, han våkner ikke, ikke om vi slo og dro ham etter håret.
Baronen: Jeg skulle ha lyst til å spille komedie med ham. Kan dere finne på noe som kan ...?
Sekretæren: Amusieren.
Kammertjeneren: Divertir.
Erik Lakei: Having a ball.
Ridefogden: Underholde.
Sekretæren: Ville det ikke vært artig om vi bandt en papirkrage om halsen Hans ...
Kammertjeneren: Jeg synes at det var ennå artigere om man smurte ansiktet hans inn med blekk og satte så noen til å se etter hvordan hans kone tok imot ham, når han kom hjem i den tilstand.
Baronen: Det holder. Erik finner nok på noe som er morsommere.
Erik Lakei: Vi kunne kle ham naken og legge ham i baronens beste seng, og om morgenen, når han våkner behandler vi ham som om han er Herre på gården, helt til han ikke vet om han var foran eller bak når Gud delte ut

vettet. Og når vi så har fått overbevist ham om at han er baronen, så drikker vi ham like full som nå, og legger ham tilbake hit. Hvis dette blir utført med kløkt og forstand, vil det ha en underlig virkning: Han vil innbille seg at han har drømt seg inn i lykksaligheten, eller, og det er bedre, han vil virkelig tro at han har vært i Paradis.

Baronen: Erik, du er en stor mann, men hva gjør vi hvis han våkner?

Erik Lakei: Det er jeg sikker på at han ikke gjør, Deres Nåde. Jeppe på Berget er et av de største B-mennesker i hele baroniet. I fjor satte man en rakett her i

(viser) ... på ham, men da den gikk av, våknet han ikke av det engang.

Baronen: Slep ham bort. Selv vil jeg delta i forkledning, så kjenner han meg ikke igjen.

Erik Lakei: Jeg skal straks gjøre i stand til et skifte.

VEDLEGG 57: EPILOG

Baronen:

Av dette eventyr vi, kjære barn, bør lære:
Gi ikke underklassen rett til makt og ære!
For det er like farlig som det å trykke ned
En helt, som nådde storhet, på grunn av tapperhet.

Når de lavere klasser får en flik av makten
Blir vi storfolk byttedyr, ja lynsjet i slakten.
De moderne tyranner vil forfølge oss få
Som i kraft av vår IQ ved roret burde stå.

Kunne Nero og Cajus som styrte lik dyr
Plyndret oss mer grusomt enn hin skamløse fyr?
Han dømte oss til døden, han sa det var hans rett!
Han lærte oss en lekse i maktens kabinett.

Gi aldri makten fra deg, våg livet ditt for den!
Når småfolk fører ordet vår verden synker hen
I blod og kamp og kaos og massens tyranni,
Og alle vi går under i klodens havari!